

I
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHAN VĂN CƯỜNG

**PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP
CHO GIÁO VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP
GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHAN VĂN CƯỜNG

**PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP
CHO GIÁO VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP
GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TỈNH QUẢNG NINH**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. PHÓ ĐỨC HÒA

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn: *“Phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp cho giáo viên ở trung tâm giáo dục nghề nghiệp, giáo dục thường xuyên tỉnh Quảng Ninh”* là của riêng tôi, được thực hiện dưới sự hướng dẫn của PGS.TS. Phó Đức Hòa sử dụng những thông tin được ghi rõ nguồn gốc, những số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực, chưa hề được sử dụng và công bố ở bất kỳ một công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, ngày 09 tháng 9 năm 2018

Tác giả

Phan Văn Cường

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, ngoài sự cố gắng, nỗ lực của bản thân, em đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ tận tình của các thầy giáo, cô giáo, các cơ quan, trường học.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn đến lãnh đạo trường Đại học sư phạm Thái Nguyên, các thầy giáo, cô giáo phòng Đào tạo, Khoa Tâm lý - Giáo dục, các nhà khoa học, các thầy giáo, cô giáo trong và ngoài Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giảng dạy trong suốt quá trình học tập.

Đặc biệt, em xin trân trọng cảm ơn PGS. TS Phó Đức Hòa người đã trực tiếp, tận tình hướng dẫn khoa học, giúp đỡ em hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ, tạo điều kiện của Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Quảng Ninh, Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố Uông Bí, thị xã Quảng Yên các trường TT GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh; cảm ơn các đồng chí, đồng nghiệp, đã tận tình giúp đỡ và cung cấp số liệu, đóng góp ý kiến để việc điều tra nghiên cứu và hoàn thành luận văn được thuận lợi.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng luận văn không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Tác giả xin trân trọng tiếp thu những ý kiến chỉ bảo, góp ý xây dựng của các nhà khoa học, các thầy giáo, cô giáo đồng nghiệp để tiếp tục hoàn thiện luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Phan Văn Cường

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
6. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP CHO GIÁO VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC NGHỀ NGHIỆP, GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN.....	5
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	5
1.1.1. Trên thế giới	6
1.1.2. Trong nước	11
1.2. Các khái niệm cơ bản	16
1.2.1. Năng lực	16
1.2.2. Hướng nghiệp.....	18
1.3. Năng lực GDHN của giáo viên GDNN-GDCTX	24
1.4. Phát triển năng lực GDHN cho giáo viên GDNN-GDCTX	26
1.4.1. Phát triển năng lực đáp ứng mục tiêu đào tạo và chuẩn đầu ra cho hướng nghiệp	26
1.4.2. Phát triển năng lực đảm bảo thích ứng nội dung GDHN cho giáo viên tại TT GDNN-GDCTX tỉnh Quảng Ninh.....	28
1.4.3. Phát triển năng lực GDHN theo các hình thức tổ chức Giáo dục hướng nghiệp đa dạng cho giáo viên GDNN-GDCTX tỉnh Quảng Ninh.....	30

1.4.4. Kiểm tra đánh giá trong phát triển năng lực cho giáo viên tại các trung tâm GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	31
1.5. Một số yếu tố ảnh hưởng đến phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp	32
1.5.1. Yếu tố khách quan.....	32
1.5.2. Yếu tố chủ quan.....	32
Kết luận chương 1.....	34
Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP CHO GIÁO VIÊN GDNN-GDTX TỈNH QUẢNG NINH	35
2.1. Giới thiệu địa bàn nghiên cứu	35
2.2.1. Mục đích khảo sát	40
2.2.2. Khách thể khảo sát	40
2.2.3. Nội dung khảo sát.....	41
2.2.4. Phương pháp và công cụ điều tra.....	41
2.3. Thực trạng năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	42
2.3.1. Đặc điểm của giáo viên và cán bộ quản lí.....	43
2.4. Thực trạng phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên ở TT GDNN& GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	46
2.4.1. Nhận thức của các khách thể khảo sát về sự cần thiết phải phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên ở TT GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh	46
2.4.2. Thực trạng phát triển năng lực GDHN của giáo viên ở TT GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	48
2.5. Thực trạng yếu tố ảnh hưởng phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên ở TT GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	57
2.6. Đánh giá chung thực trạng về phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên ở TT GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh	58
2.6.1. Ưu điểm.....	58
2.6.2. Hạn chế.....	60
Kết luận chương 2.....	62

Chương 3. CÁC BIỆN PHÁP PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP CHO GIÁO VIÊN Ở TT GDNN-GDTX TỈNH QUẢNG NINH.....	63
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp.....	63
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo mục tiêu phát triển đội ngũ giáo viên.....	63
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa của công tác phát triển đội ngũ giáo viên ...	63
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn	64
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....	64
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ toàn diện.....	65
3.2. Biện pháp phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp cho giáo viên ở TT GDNN-GDTX Tỉnh Quảng Ninh.....	65
3.2.1. Giáo dục nâng cao nhận thức công tác phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp cho giáo viên ở TT GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	65
3.2.2. Lập kế hoạch phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	68
3.2.3. Xây dựng chương trình đổi mới phương pháp bồi dưỡng PTNL cho giáo viên GDHN ở TT GDNN-GDTX	71
3.2.4. Đổi mới công tác kiểm tra đánh giá bồi dưỡng phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên ở TT GDNN-GDTX Tỉnh Quảng Ninh.....	73
3.2.5. Hoàn thiện cơ chế phối hợp trong phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp cho giáo viên GDNN-GDTX tỉnh Quảng Ninh.....	76
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	77
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	79
3.4.1. Mục tiêu khảo nghiệm.....	79
3.4.2. Đối tượng khảo nghiệm.....	79
3.4.3. Cách thức khảo nghiệm.....	79
3.4.4. Kết quả khảo nghiệm.....	79
Kết luận chương 3.....	83
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	84
1. Kết luận.....	84
2. Khuyến nghị.....	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	86
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

CD	: Cao đẳng
CNH	: Công nghiệp hóa
CNN	: Chuẩn nghề nghiệp
CNTT	: Công nghệ thông tin
CT&ĐT	: Chương trình và đào tạo
CTPT	: Chương trình phổ thông
ĐH	: Đại học
GDHN	: Giáo dục hướng nghiệp
GV	: Giáo viên
HĐH	: Hiện đại hóa
HN	: Hướng nghiệp
HS	: Học sinh
HSPT	: Học sinh phổ thông
KH	: Khoa học
KHCN	: Khoc học công nghệ
KT-XH	: Kinh tế - Xã hội
LĐSX	: Lao động sản xuất
NVSP	: Nghiệp vụ sư phạm
PHHS	: Phụ huynh học sinh
PTNL	: Phát triển năng lực
QL	: Quản lý
TCCN	: Trung cấp chuyên nghiệp
TCHN	: Chương trình hướng nghiệp
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
TP	: Thành Phố
TT GDNN-GDTX	: Trung tâm giáo dục nghề nghiệp giáo dục thường xuyên

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Bảng:

Bảng 2.1.	Thống kê trình độ chuyên môn của giáo viên thuộc 3 trường nghiên cứu	43
Bảng 2.2.	Thống kê trình độ chuyên môn của cán bộ quản lý thuộc 3 trường nghiên cứu	44
Bảng 2.3.	Nhận thức của giáo viên về tầm quan trọng của nâng cao NL GDHD cho giáo viên ở TT GDNN-GDTEX	45
Bảng 2.4.	Thực trạng mục tiêu phát triển năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên ở TT GDNN-GDTEX tỉnh Quảng Ninh.....	48
Bảng 2.5.	Thực trạng phát triển năng lực GDHN đảm bảo thích ứng nội dung GDHN của giáo viên ở TT GDNN-GDTEX tỉnh Quảng Ninh.....	50
Bảng 2.6.	Thực trạng quản lý hoạt động dạy GDHN trong quá trình bồi dưỡng PTNL.....	53
Bảng 2.7.	Thực trạng tác kiểm tra đánh trong phát triển năng lực GDHN của giáo viên ở TT GDNN-GDTEX tỉnh Quảng Ninh.....	54
Bảng 2.8.	Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển năng lực GDHN của giáo viên ở GDNN-GDTEX tỉnh Quảng Ninh.....	57
Bảng 3.1.	Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết của các biện pháp quản lý.....	79
Bảng 3.2.	Kết quả khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp quản lý.....	80
Bảng 3.3.	Mối tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp ...	81

Biểu đồ:

Biểu đồ 2.1.	Nhận thức của các khách thể khảo sát về sự cần thiết phải triển năng lực giáo dục hướng nghiệp cho giáo viên GDNN-GDTEX tỉnh Quảng Ninh nay	47
Biểu đồ 3.1.	Mối tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp ..	81

Sơ đồ:

Sơ đồ 3.1.	Mối quan hệ giữa các biện pháp bồi dưỡng phát triển năng lực GDHN cho GV GDNN&GDTEX.....	78
------------	--	----

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

1.1. Việt Nam đang bước vào thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước. Trong bối cảnh cách mạng khoa học kỹ thuật và công nghệ trên thế giới đang phát triển, với quy mô rộng lớn chưa từng thấy, xu thế toàn cầu hoá, hội nhập khu vực và quốc tế đang là một xu thế khách quan và tất yếu, đây là nhu cầu cấp bách đối với mỗi dân tộc và mỗi quốc gia, đặc biệt là các nước đang phát triển trong đó có Việt Nam. Xu thế đó tạo nên rất nhiều những cơ hội, những thuận lợi, và cũng gây không ít khó khăn và thách thức cho một quốc gia. Đó là một cuộc cạnh tranh đầy khốc liệt, lợi thế sẽ thuộc về các nước và các quốc gia nào có nguồn nhân lực chất lượng cao, mà nguồn nhân lực cao lại phụ thuộc vào đào tạo, phụ thuộc vào năng lực của giáo viên. Năng lực của giáo viên là chìa khoá để tạo ra các sản phẩm giáo dục chất lượng cao.

Năng lực giáo dục hướng nghiệp của giáo viên thể hiện trên một số kỹ năng nhìn nhận, đánh giá, phát triển những ưu điểm và hạn chế những khuyết điểm của học sinh trong TT GDNN & GDTX.

1.2. Vai trò của người giáo viên hướng nghiệp đã có sự thay đổi theo các hướng sau đây: đảm nhận nhiều chức năng khác hơn so với trước, có trách nhiệm nặng hơn trong việc lựa chọn nội dung dạy học, giáo dục và định hướng; chuyển mạnh từ chỗ truyền thụ kiến thức sang tổ chức việc học của học sinh, sử dụng tối đa những nguồn tri thức trong xã hội; coi trọng hơn việc cá biệt hóa học tập, thay đổi tính chất trong quan hệ thầy trò; yêu cầu sử dụng rộng rãi hơn những phương tiện dạy học hiện đại do đó có yêu cầu trang bị thêm các kiến thức, kỹ năng cần thiết; giảm bớt và thay đổi kiểu uy tín truyền thống trong quan hệ với học. Đặc biệt người giáo viên phải có được khả năng phát hiện và định hướng nghề nghiệp cho học sinh theo ý thích và bản năng của người học.

Theo nghị quyết Số: 29-NQ/TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 của Ban chấp hành TW: “giáo dục nghề nghiệp, tập trung đào tạo nhân lực có kiến thức, kỹ năng và trách nhiệm nghề nghiệp. Hình thành hệ thống giáo dục nghề nghiệp với nhiều phương thức và trình độ đào tạo kỹ năng nghề nghiệp theo hướng ứng dụng, thực hành, bảo đảm đáp ứng nhu cầu nhân lực kỹ thuật công nghệ của thị trường lao động trong nước và quốc tế”. Thì Việc phát triển năng lực giáo dục định hướng cho giáo viên là rất cần thiết.